

(1991)

29 Μαγτίου, 1991

[Α. ΛΟΪΖΟΥ, Π.]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 146 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

ΦΥΤΩΡΙΑ ΕΛΕΜ,

Αιτητές,

v.

ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, ΜΕΣΩ
ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΟΥ

Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση Αρ. 332/90).

Το περί Ελέγχου Εισαγωγής Προϊόντων Διάταγμα Αρ. 596/1957, όπως τροποποιήθηκε με το Διάταγμα, Γνωστοποίηση Αρ. 227/1965 — Η εισαγωγή καλλωπιστικών φυτών από το εξωτερικό γίνεται μόνο κατόπιν γραπτής άδειας του Διευθυντή του Τμήματος γεωργίας — Οι επίδικοι περιορισμοί και όροι εκδόσεως αυτής της άδειας και η σχετική άσκηση της διακριτικής ευχέρειας του Διευθυντή κρίθηκαν απόλυτα αναγκαίοι προς το δημόσιο συμφέρον.

5

Σύνταγμα — Άρθρο 25 — Η απαγόρευση εισαγωγών ή και η ρύθμιση εισαγωγών που γίνεται κάτω από εξουσιοδότηση νόμου δεν αποτελεί από μόνη της παραβίαση του άρθρου 25 — Το άρθρο 25 επιτρέπει τη ρύθμιση της προστατευόμενης άσκησης επαγγέλματος ή απασχόλησης όπως προβλέπει η παράγραφος 2, εφόσον η ρύθμιση των εισαγωγών γίνεται κάτω από νόμο μεταξύ άλλων προς το δημόσιο συμφέρον ή υγεία.

10

Αναθεωρητική Δικαιοδοσία — Δικαστικός Έλεγχος — Τεχνικά θέματα — Το Ανώτατο Δικαστήριο, γενικά, στην άσκηση του δικαστικού του ελέγχου, δεν επεμβαίνει στην ουσιαστική κρίση του αρμοδίου οργάνου σε θέματα που προϋποθέτουν ειδικές γνώσεις.

15

Αντικείμενο της παρούσας προσφυγής ήταν η ακύρωση της απόφασης των καθ' ων η αίτηση με την οποία απέρριψαν αίτημα των αιτητών για άδεια εισαγωγής ανθισμένων καλλωπιστικών φυτών και/ή φυτών που φέρουν ακόμη και κλειστά άνθη, καθώς και η μη επικύρωση αυτής της απόφασης.

20

Κατά την εισήγηση των αιτητών η παρεμπόδιση της εισαγωγής των φυτών ήταν αυθαίρετη αφού ο κίνδυνος μετάδοσης οποιασδήποτε φυτικής ασθένειας δεν ήταν σοβαρός ενόψει των κυβερνητικών ελέγχων τόσο στην Ολλανδία όσο και στην Κύπρο. Η απαγό-

25

ρευση αυτή, ισχυρίστηκαν οι αιτητές, συνιστούσε προσβολή των άρθρων 25 και 26 του Συντάγματος. Τέλος, οι αιτητές προέβαλαν και πλημμέλεια της αιτιολογίας της επίδικης απόφασης.

5 Το Ανώτατο Δικαστήριο, απορρίπτοντας την προσφυγή, αποφάσισε ότι:

(1) Το άρθρο 26 του Συντάγματος δεν έχει στην υπό εξέταση περίπτωση οποιαδήποτε σχέση.

10 (2) Η εισαγωγή καλλωπιστικών φυτών από το εξωτερικό γίνεται μόνο κατόπιν γραπτής άδειας του Διευθυντή του Τμήματος Γεωργίας, σύμφωνα με το περί Ελέγχου Εισαγωγής Προϊόντων Διάταγμα αρ. 596/1957, όπως τροποποιήθηκε με το Διάταγμα, Γνωστοποίηση Αρ. 227/1965. Η απαγόρευση εισαγωγών ή και η ρύθμιση εισαγωγών που γίνεται με εξουσιοδότηση νόμου δεν αποτελεί από μόνη της παραβίαση του άρθρου 25 του Συντάγματος
15 που προστατεύει το δικαίωμα άσκησης επαγγέλματος ή απασχόλησης. Το άρθρο αυτό επιτρέπει τη ρύθμιση αυτής της άσκησης όπως προβλέπει η παράγραφος 2 αυτού εφόσον η ρύθμιση των εισαγωγών γίνεται με νόμο μεταξύ άλλων προς το δημόσιο συμφέρον ή την υγεία. Οι περιορισμοί ή όροι που τίθενται στην παρούσα περίπτωση με τα σχετικά διατάγματα, και η άσκηση της διακριτικής ευχέρειας του Διευθυντή του Τμήματος Γεωργίας, είναι απόλυτα αναγκαίοι προς το δημόσιο συμφέρον. Τα περί του αντιθέτου επιχειρήματα των αιτητών δεν μπορούν να ευσταθήσουν και δεν ανα-
20 τρέτουν την ουσιαστική κρίση του αρμοδίου οργάνου σε θέματα ειδικών γνώσεων, στην οποία το Δικαστήριο στην άσκηση του δικαστικού ελέγχου, γενικά ομλούντες, δεν επεμβαίνει.

(3) Η επίδικη απόφαση είναι δεόντως αιτιολογημένη και η αιτιολογία της συμπληρώνεται από τα στοιχεία του φακέλου.

30 Η προσφυγή απορρίπτεται χωρίς έξοδα.

Αναφερόμενες υποθέσεις:

Ifan and Others v. The Republic, 3 R.S.C.C. 39.

Psaras v. The Ministry of Commerce and Industry (1971) 3 C.L.R. 151.

35 Προσφυγή.

Προσφυγή για δήλωση του Δικαστηρίου ότι η απόφαση των καθ' ων η αίτηση με την οποία απέρριψαν το αίτημα των αιτητών για άδεια εισαγωγής ανθισμένων καλλωπιστικών φυτών και/ή φυτών τα οποία φέρουν ακόμα και

κλειστά άνθη είναι άκυρη και χωρίς νομικό αποτέλεσμα.

Δ. Παυλίδης, για τον αιτητή.

Π. Κληρίδης, Ανώτερος Δικηγόρος της Δημοκρατίας,
για τους καθ' ων η αίτηση.

Cur. adv. vult. 5

Ο Πρόεδρος κ. Α. Λοΐζου ανάγνωσε την ακόλουθη απόφαση.

Α. ΛΟΪΖΟΥ, Π: Με την προσφυγή τους αυτή οι αιτητές, που είναι ιδιωτική εταιρεία περιορισμένης ευθύνης, ζητούν από το Δικαστήριο την πιο κάτω θεραπεία: 10

"1. Δήλωση του Δικαστηρίου με την οποία να κηρύττεται άκυρη και χωρίς νομικό αποτέλεσμα η απόφαση του καθ' ου η αίτηση που κοινοποιήθηκε στους αιτητές στις 9.2.90 και με την οποία απέρριψαν το αίτημα για άδεια εισαγωγής ανθισμένων καλλωπιστικών φυτών και/ή φυτών τα οποία φέρουν ακόμα και κλειστά άνθη. 15

2. Δήλωση του Δικαστηρίου με την οποία να μην επικυρώνεται η απόφαση αυτή του καθ' ου η αίτηση."

Οι αιτητές έχουν επιχείρηση φυτωρίων που ασχολείται με την καλλιέργεια, εμπορία, εισαγωγή και εξαγωγή καλλωπιστικών φυτών, και γενικά ειδών ανθοκομείας. Στις 30 Ιανουαρίου 1990, υπέβαλαν αίτηση για άδεια εισαγωγής ανθισμένων καλλωπιστικών φυτών και/ή φυτών τα οποία φέρουν ακόμα και κλειστά άνθη από την Ολλανδία (Παράρτημα 4 στην ένσταση), αλλά το Υπουργείο τους 20
25
την απέρριψε με την προσβαλλόμενη απόφαση ημερομηνίας 9 Φεβρουαρίου 1990.

Για την αντιμετώπιση του σοβαρού κινδύνου εισαγωγής στην Κύπρο, όπως αναφέρεται στην ένσταση, ενός νέου καταστρεπτικού εχθρού για τη γεωργία, του θρίπα 30

Frankliniella Occidentalis ο οποίος υπάρχει στην Ολλανδία απ' όπου εισάγονται τα καλλωπιστικά φυτά, ο Αναπληρωτής Διευθυντής του Τμήματος Γεωργίας με εγκύκλιους επιστολές του, με αριθμό φακέλου 203/67 και ημερομηνίας 5 18 Ιουλίου 1989, ενημέρωσε όλους τους εισαγωγείς καλλωπιστικών φυτών, ανάμεσα στους οποίους και τους αιτητές ότι απαγορεύεται η εισαγωγή ανθισμένων καλλωπιστικών φυτών (Παράρτημα 1).

10 Η απαγόρευση αυτή εισαγωγής ανθισμένων φυτών περιλαμβάνεται ανάμεσα στους τυποποιημένους όρους των σχετικών αδειών, εισαγωγής γεωργικών προϊόντων (Παράρτημα 2), που εκδίδει ο Διευθυντής του Τμήματος Γεωργίας δυνάμει των περί Προλήψεως και Καταπολεμίσως των Φυτικών Ασθενειών και Εχθρών Νόμου, Κεφ. 49 15 και των περί Ελέγχου Εισαγωγής Προϊόντων Διαταγμάτων του 1957-1974.

20 Πρόσθετα η πιο πάνω απαγόρευση υπενθυμίζεται στους ενδιαφερόμενους εισαγωγείς με τυποποιημένη συνοδευτική επιστολή σε όλες ανεξαιρέτα τις άδειες εισαγωγής που εκδίδονται. (Παράρτημα 3).

25 Στις 9 Φεβρουαρίου 1990, ο Αναπληρωτής Διευθυντής του Τμήματος Γεωργίας υπέδειξε στους αιτητές ότι για φυτοϋγειονομικούς λόγους δεν επιτρέπεται η εισαγωγή ανθισμένων καλλωπιστικών φυτών ή και φυτών τα οποία φέρουν ακόμη και κλειστά άνθη, και για το λόγο αυτό απέρριψε την αίτησή τους (Παράρτημα 5). Εναντίον αυτής της απόφασης καταχωρήθηκε η παρούσα προσφυγή.

30 Ο πρώτος νομικός λόγος πάνω στον οποίο στηρίζεται προσφυγή αυτή είναι ότι η παρεμπόδιση εισαγωγής προϊόντων με τα οποία εμπορεύονται οι αιτητές χωρίς, κατά τη γνώμη του ευπαίδευτου συνηγόρου, να υπάρχει τέτοιος κίνδυνος μετάδοσης οποιασδήποτε φυτικής ασθένειας αφού ασκείται διπλός έλεγχος από αρμόδια κυβερνητική αρχή της Ολλανδίας προτού γίνει η εισαγωγή τέτοιων 35 φυτών από τη χώρα αυτή, καθώς και ελέγχου στην Κύπρο

αμέσως μετά την εισαγωγή τους από ειδικό εμπειρογνώμονα για φυτικές ασθένειες, καταδεικνύει το αυθαίρετο της απόρριψης του αιτήματος των αιτητών. Και τούτο με μόνη αιτιολογία ότι για φυτοϋγειονομικούς λόγους δεν επιτρέπεται η εισαγωγή ανθισμένων καλλωπιστικών φυτών και/ή φυτών τα οποία φέρουν ακόμα και κλειστά άνθη στην Κυπριακή αγορά.

5

Τούτο δε, όπως ισχυρίζεται ο ευπαίδευτος δικηγόρος των αιτητών, αποτελεί "πλήγμα σε βάρος της ελεύθερης άσκησης επαγγέλματος από πλευράς αιτητών", πράγμα που αποτελεί προσβολή του Άρθρου 25 όπως επίσης και του Άρθρου 26 του Συντάγματος, αλλά στο τελευταίο είναι περιττό να αναφερθώ γιατί δεν έχει στην υπό εξέταση περίπτωση οποιαδήποτε σχέση.

10

Ο δεύτερος λόγος είναι ότι η επίδικη απόφαση στερείται αιτιολογίας και ότι αυτή που δόθηκε είναι γενική και αόριστη και δεν ικανοποιεί τις αρχές που η Νομολογία καθιέρωσε.

15

Η εισαγωγή καλλωπιστικών φυτών από το εξωτερικό γίνεται μόνο κατόπιν γραπτής άδειας του Διευθυντή του Τμήματος Γεωργίας, σύμφωνα με τον περί Ελέγχου Εισαγωγής Προϊόντων Διάταγμα Αρ. 596/1957, όπως αυτό τροποποιήθηκε με το Διάταγμα, Γνωστοποίηση Αρ. 227/1965.

20

Η απαγόρευση εισαγωγών ή και η ρύθμιση εισαγωγών που γίνεται κάτω από εξουσιοδότηση νόμου δεν αποτελεί από μόνη της παραβίαση του Άρθρου 25 του Συντάγματος που προστατεύει το δικαίωμα άσκησης επαγγέλματος ή απασχόλησης. Το Άρθρο αυτό του Συντάγματος επιτρέπει τη ρύθμιση της τέτοιας άσκησης όπως προβλέπει η παράγραφος 2 αυτού εφόσο η ρύθμιση των εισαγωγών γίνεται κάτω από νόμο μεταξύ άλλων προς το δημόσιο συμφέρον ή υγεία. Οι περιορισμοί ή όροι που τίθενται στην παρούσα περίπτωση κάτω από τα σχετικά Διατάγματα και η άσκηση της διακριτικής ευχέρειας του Διευθυντή

25

30

35

- του Τμήματος Γεωργίας που έγινε για το σκοπό για τον οποίο η εξουσία αυτή δόθηκε σ' αυτόν, είναι όπως φαίνεται απόλυτα αναγκαίοι προς το δημόσιο συμφέρον. Η δε γνώμη και τα επιχειρήματα που εξέφρασε ο ευπαιδευτος δικηγόρος υπέρ της μη αναγκαιότητας της ρύθμισης των εισαγωγών αυτού του είδους δεν μπορεί να ευσταθήσει και δεν ανατρέπει την ουσιαστική κρίση του αρμοδίου οργάνου σε θέματα που συνεπάγονται ειδικές γνώσεις, με την οποία το Δικαστήριο στην άσκηση του Δικαστικού του Ελέγχου, γενικά μιλούντες, δεν επεμβαίνει.

Το θέμα αυτό εξετάστηκε στις υποθέσεις *Hussein Irfan and Others v. The Republic*, 3 R.S.C.C. 39 και *Psaras v. The Ministry of Commerce and Industry* (1971)3 C.L.R. 151, από τις οποίες βγαίνουν οι πιο πάνω αρχές.

- 15 Ως προς το δεύτερο λόγο, είναι φανερό ότι η επίδικη απόφαση είναι δεόντως αιτιολογημένη. Δίνονται συγκεκριμένοι λόγοι και ασφαλώς συμπληρώνονται από τα στοιχεία των φακέλων από τα οποία αναφορά μπορεί να γίνει στην Εγκύκλιο της 18ης Ιουλίου 1989, (Παράρτημα 1), στην οποία εκφράζεται ρητά ότι οι λόγοι της γενικής απαγόρευσης είναι η αποφυγή της εισαγωγής του θρίπτα *Frankliniella Occidentalis*, μια και με τα ανθισμένα φυτά υπάρχει μεγάλος κίνδυνος μεταφοράς αυτής της ασθένειας.
- 25 Με τα πιο πάνω συμπεράσματα απορρίπτονται βέβαια και τα επιχειρήματα περί παραβίασης των αρχών της χρηστής διοίκησης και του ίσου μέτρου κρίσης ή της εξυπηρέτησης του αλλότριου σκοπού που επικαλούνται οι αιτητές.
- 30 Για όλους τους πιο πάνω λόγους η προσφυγή απορρίπτεται. Δε γίνεται όμως διαταγή για έξοδα.

Προσφυγή απορρίπτεται χωρίς έξοδα.